

Сергій КРАВЦОВ, завідувач відділу з наукового забезпечення питань зайнятості та соціального діалогу НДІ праці і зайнятості населення Мінсоцполітики та НАН України

ФЕМІНІТИВИ ТА ІНШІ ЗМІНИ У КЛАСИФІКАТОРІ ПРОФЕСІЙ

Наказом Мінекономіки від 18.08.20 р. № 1574 затверджено Зміну № 9 до Національного класифікатора ДК 003:2010 «Класифікатор професій» (далі – Зміна № 9). Розглянемо новації та дії кадровиків щодо їх реалізації.

Фемінітиви в назвах професій

Перше нововведення у Зміні № 9 – це дозвіл з боку розробника вживати роботодавцями в локальній документації фемінітиви, а саме: «Абзац двадцять п'ятий розд. 3 «Основні положення» Класифікатора професій викласти у такій редакції: «У КП професійні назви робіт наводяться у чоловічому роді, окрім назв, які застосовуються виключно у жіночому роді (економка, нянька, покоївка, сестра-господиня, швачка). За потребою користувача, при внесенні запису про назву роботи до кадрової документації окремого працівника, професійні назви робіт можуть бути адаптовані для означення жіночої статі особи, яка виконує відповідні роботи (відповідно до п. 4 § 32 Українського правопису, схваленого постановою КМУ від 22.05.19 р. № 437). Наприклад, інженер – інженерка, верстатник широкого профілю – верстатниця широкого профілю, соціолог – соціологиня».

Забігаючи наперед, зауважимо, що здебільшого зміни торкнулися фемінітивів у сфері медичної справи. Наприклад, надано можливість записувати у трудових книжках назву посади «брат медичний» замість «сестра медична».

Тут начебто жодних питань. Однак що ми знаємо про вживання на практиці назв професій? А ось що.

На сьогодні залишаються чинними три постанови КМУ:

- від 21.02.01 р. № 163, якою затверджено Перелік виробництв, цехів, професій і посад із шкідливими умовами праці, робота в яких дає право на скорочену тривалість робочого тижня (далі – Перелік № 163);
- від 24.06.16 р. № 461 «Про затвердження Списків виробництв, робіт, професій, посад і показників, зайнятість в яких дає право на пенсію за віком на пільгових умовах» (далі – Постанова № 461);

- від 17.11.97 р. № 1290 «Про затвердження Списків виробництв, робіт, цехів, професій і посад, зайнятість працівників в яких дає право на щорічні додаткові відпустки за роботу із шкідливими і важкими умовами праці та за особливий характер праці».

Кожна з цих постанов, крім напрямів робіт, має певний перелік назв професій. І всі вони випливають з погляду Класифікатора професій до набуття чинності Зміни № 9. Тож що може статися зараз?

Припустимо, працівницю приймають на роботу на посаду «відбірниця анатомічного матеріалу». Для цього видається наказ такого змісту (див. **зразок** на наступній сторінці), на підставі якого буде зроблено відповідний запис у трудовій книжці.

Отже, усе нібито гаразд та відповідає закону. Однак, коли така «відбірниця анатомічного матеріалу» порушить питання щодо скороченої тривалості робочого тижня до 36 годин відповідно до Переліку № 163, їй можуть відмовити в цьому, оскільки такої назви посади в цьому документі немає. Звісно, можна сказати, що це «притягнуто за вуха» і фактично можна довести в суді, що роботодавець помиляється. А чи піде на це взагалі робітниця? Скільки таких випадків може бути? І це лише приклад із цим Переліком. А що може статися в разі, якщо робітниця працює за професією «бандажниця»? Відповідно до Постанови № 461 вона має право раніше піти на пенсію. Чи візьме це до уваги Пенсійний фонд? І таких запитань безліч.

На нашу думку, єдиним правильним рішенням наразі може бути **дотримання саме положень постанов КМУ**, наведених вище. Усе-таки це розв'яже проблемне питання щодо пільги стосовно працівниці, якщо кадровик наочно на прикладі їй це пояснить.

ЗРАЗОК

ДП «Медвиробприладдя»

Наказ

25.08.20 р.

м. Запоріжжя

№ 348-к

Про прийняття на роботу Свиреденко Ю. А.

НАКАЗУЮ:

Прийняти СВИРЕДЕНКО Юлію Анатоліївну на посаду «відбірниця анатомічного матеріалу» до цеху з виготовлення медичного навчально-наочного приладдя за основним місцем роботи з 26.08.20 р., зі строком випробування один місяць.

Оклад установити згідно зі штатним розписом.

Підстава: заява Свиреденко Ю. А. від 21.08.20 р. № 237.

Директор (підпис) І. В. Петрашко

З наказом ознайомлений (підпис) Ю. А. Свиреденко

26.08.20 р.

Зміна назв класифікаційних угруповань

Повертаючись до Зміни № 9, нагадаємо користувачам Класифікатора професій, що поміж назв професій він також містить і класифікаційні

угруповання – розділи та підрозділи, які об'єднують за певною ознакою споріднені між собою професійні назви робіт.

Зокрема, серед нововведень у Класифікаторі професій – нові назви освітніх професійних угруповань (див. табл. 1).

Таблиця 1

Код КП	Найменування професійного угруповання	
	До внесення змін	Після внесення змін
1	2	3
231	Викладачі університетів та вищих навчальних закладів	Викладачі університетів та закладів вищої освіти
2310	Викладачі університетів та вищих навчальних закладів	Викладачі університетів та закладів вищої освіти
2310.2	Інші викладачі університетів та вищих навчальних закладів	Інші викладачі університетів та закладів вищої освіти
232	Викладачі середніх навчальних закладів	Викладачі закладів загальної середньої освіти
2320	Викладачі середніх навчальних закладів	Викладачі закладів загальної середньої освіти

Отже, назви професійних угруповань приведено у відповідність до вимог Закону від 05.09.17 р. № 2145-VIII «Про освіту».

Скасування професійних назв робіт

Перелік скасованих професійних назв наведемо в табл. 2.

Більше статей за темою
див. за допомогою QR-коду:

Таблиця 2

Код КП	Випуск ДКХП	Професійна назва роботи
1	2	3
1210.1	70	Директор філіалу (філії)
1210.1	1	Начальник філіалу (філії)
1229.3		Адміністратор (органи державної влади та місцевого самоврядування)
1229.3		Державний реєстратор
4111	1	Друкарка*
4111		Друкарка диктофонної групи*
4111	18	Друкарка редакції*
4111		Друкарка, що працює з іноземним текстом*
4115	1	Секретар-друкарка*

* Ці професійні назви робіт уніфіковано до назви роботи «офісний службовець (друкування)» із кодом КП 4111. Тобто, якщо в установі використовуються назви посад, наприклад, «друкарка» чи «секретар-друкарка», їх слід перейменувати на «офісний службовець (друкування)».

Зауважимо, що професійні назви робіт «директор філіалу (філії)» та «начальник філіалу (філії)» об'єднано в одну – «директор (начальник, завідувач, інший керівник) філіалу (філії)» з тим самим кодом. А от для назв «державний реєстратор» та «адміністратор (органи державної влади та місцевого самоврядування)» змінено лише кодування на 2419.3. Усі інші професії остаточно скасовано.

Зміна назв професій

Найбільше Зміни № 9 торкнулися назв професій і посад. Усього було змінено 39 позицій (див. табл. 3).

Таблиця 3

Код КП	Професійна назва роботи	
	До змін	Після змін
1	2	3
1120.1	Глава Адміністрації Президента України	Керівник Офісу Президента України
1120.4	Голова Верховного Суду України	Голова Верховного Суду
1120.4	Заступник Голови Верховного Суду України	Заступник Голови Верховного Суду
1120.4	Перший заступник голови Верховного Суду України	Перший заступник Голови Верховного Суду
1120.4	Керівник апарату Верховного Суду України	Керівник апарату Верховного Суду
1120.4	Суддя Верховного Суду України	Суддя Верховного Суду
1210.1	Директор кабінету (методичного, навчально-методичного)	Директор (начальник, завідувач) кабінету (центру) (методичного, навчально-методичного)
1210.1	Директор науково-дослідного інституту	Директор (генеральний директор, начальник, інший керівник) наукової установи (організації)
1229.1	Директор департаменту	Директор (інший керівник) департаменту
1229.4	Завідувач кабінету навчального	Завідувач кабінету навчального (методичного, навчально-методичного)
1229.5	Головна медична сестра	Головна медична сестра (головний медичний брат)
1229.7	Начальник кабінету (лінгафонного, проєктного та ін.)	Начальник (завідувач) кабінету (лінгафонного, проєктного та ін.)
2451.2	Письменник	Письменник (інший автор)
3229	Фахівець із орієнтації сліпих	Фахівець із орієнтування осіб з порушеннями зору
3231	Сестра медична	Сестра медична (брат медичний)
3231	Сестра медична з дієтичного харчування	Сестра медична (брат медичний) з дієтичного харчування
3231	Сестра медична з косметичних процедур	Сестра медична (брат медичний) з косметичних процедур
3231	Сестра медична з лікувальної фізкультури	Сестра медична (брат медичний) з лікувальної фізкультури
3231	Сестра медична з масажу	Сестра медична (брат медичний) з масажу
3231	Сестра медична з фізіотерапії	Сестра медична (брат медичний) з фізіотерапії
3231	Сестра медична з функціональної діагностики	Сестра медична (брат медичний) з функціональної діагностики
3231	Сестра медична зі стоматології	Сестра медична (брат медичний) зі стоматології

1	2	3
3231	Сестра медична милосердя	Сестра медична (брат медичний) милосердя
3231	Сестра медична операційна	Сестра медична операційна (брат медичний операційний)
3231	Сестра медична патронажна	Сестра медична патронажна (брат медичний патронажний)
3231	Сестра медична поліклініки	Сестра медична (брат медичний) поліклініки
3231	Сестра медична станції (відділення) швидкої та невідкладної медичної допомоги	Сестра медична (брат медичний) станції (відділення) швидкої та невідкладної медичної допомоги
3231	Сестра медична стаціонару	Сестра медична (брат медичний) стаціонару
3231	Сестра медична-анестезист	Сестра медична-анестезист (брат медичний-анестезист)
3232	Акушерка	Акушерка (акушер)
4131	Сестра-господиня	Сестра-господиня
5132	Молодша медична сестра (санітарка, санітарка-прибиральниця, санітарка-буфетниця та ін.)	Молодша медична сестра (молодший медичний брат) (санітарка, санітарка-прибиральниця, санітарка-буфетниця, санітар, санітар-прибиральник, санітар-буфетник та ін.)
5132	Молодша медична сестра з догляду за хворими	Молодша медична сестра (молодший медичний брат) з догляду за хворими
8152	Машиніст термоустановки (спеціальні хімічні виробництва)	Машиніст термоустановки

Нові професійні назви робіт

У Класифікаторі професій з'явилися і нові професійні назви робіт (див. табл. 4). Зазвичай вони вносяться на підставі звернень від відомств, відповідальних за певну галузь економіки.

Таблиця 4

Код КП	Професійна назва роботи
1	2
1120.1	Керівник Апарату Офісу Президента України
1120.4	Голова касаційного суду у складі Верховного Суду
1120.4	Заступник голови касаційного суду у складі Верховного Суду
1120.4	Секретар Великої Палати Верховного Суду
1120.4	Секретар Пленуму Верховного Суду
1120.4	Секретар судової палати касаційного суду у складі Верховного Суду
1210.1	Директор (начальник, завідувач, інший керівник) філіалу (філії)
1229.1	Помічник Президента України
1229.1	Представник Президента України
1229.1	Радник Президента України
1229.7	Директор (за напрямом діяльності)
1229.7	Начальник (інший керівник) служби
1483	Соціальний менеджер
2221.2	Лікар-кардіолог дитячий
2221.2	Лікар-кардіолог електрофізіолог
2221.2	Лікар-кардіолог інтервенційний
2221.2	Лікар-ревматолог дитячий
2225.2	Фахівець з громадського здоров'я
2225.2	Фахівець з довкілля та здоров'я
2229.2	Експерт з оцінки медичних технологій

1	2
2419.2	Аудитор безпеки автомобільних доріг
2419.2	Експерт із торговельно-економічних операцій
2419.2	Уповноважена особа з питань відповідності (енергетика)
2419.3	Адміністратор (органи державної влади та місцевого самоврядування)
2419.3	Державний реєстратор
2422	Помічник судді (Верховного Суду)
4131	Працівник з господарської діяльності закладу охорони здоров'я

Більшість нових професій стосуються бюджетної сфери. Крім того, з'явилися нові посади лікарів (код КП 2221.2).

Насамкінець зауважимо: щоб змінити назву професії працівника, треба внести зміни до штатного розпису установи та внести нові записи до трудових книжок таких працівників. **Зразки відповідних наказів** можна скачати за посиланням <https://is.gd/BXn51l> або за допомогою QR-коду:

